

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 18.12.2024 με την εξής σύνθεση: Ελένη Σβολοπούλου, Πρόεδρος, Βασιλική Παναγιωτίδου Μέλος και Εισηγήτρια και Σωτηρία Σταματοπούλου, Μέλος.

Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 08.11.2024 και με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1645/2024 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...», (στο εξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στον ... στην οδό ... , νόμιμα εκπροσωπούμενης.

Κατά του ... με την επωνυμία «...» (στο εξής η «αναθέτουσα αρχή»), που εδρεύει στη ..., οδός ... νόμιμα εκπροσωπούμενης.

Και την Παρέμβαση με ημερομηνία 21.11.2024 της εταιρείας με την επωνυμία «...» (στο εξής «η παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στην ..., οδός, ... αριθμός ... νόμιμα εκπροσωπούμενης.

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητά να ακυρωθεί η με αριθμό ... απόφαση ... του ... με την οποία κρίθηκε απαράδεκτη η προσφορά της και αποκλείστηκε από την διαγωνιστική διαδικασία.

Υπέρ του κύρους και της διατήρησης της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης άσκησε παρέμβαση η άνω παρεμβαίνουσα με αίτημα την απόρριψη της προσφυγής κατά το μέρος που στρέφεται εναντίον της.

Η συζήτηση άρχισε, αφού το Κλιμάκιο άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, ποσού 1.710,00 €, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017 και την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης 341.880,34 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου ...).

2. Με τη διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής με αριθμό ... προκηρύχτηκε ανοικτός, ηλεκτρονικός, μειοδοτικός διαγωνισμός για την ανάθεση του ... «...», συνολικής εκτιμώμενης αξίας 341.880,34 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. (400.000 € με Φ.Π.Α. 17%). Ως κριτήριο ανάθεσης, ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή). Το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 06.08.2024 με μοναδικό ΑΔΑΜ ... και στην διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, μέσω του οποίου διενεργείται ο διαγωνισμός με συστημικό αριθμό ...

3. Στον διαγωνισμό, που διεξήχθη ηλεκτρονικά στις 04.09.2024 συμμετείχαν, υποβάλλοντας προσφορά εννέα (9) συνολικά διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα. Η ... Διαγωνισμού, αφού προέβη στον έλεγχο της προσκόμισης των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής, προέβη στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής, που είχαν υποβάλει οι διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς, και κατέταξε αυτούς κατά σειρά μειοδοσίας ως εξής : 1η κατετάγη η προσφορά της προσφεύγουσας με ποσοστό έκπτωσης 30,56%, 2η κατετάγη η προσφορά της παρεμβαίνουσας, «...» με ποσοστό έκπτωσης 29,00%, 3η κατετάγη η προσφορά της «...» με ποσοστό έκπτωσης 26,03%, 4η κατετάγη η προσφορά της εταιρείας «...» με ποσοστό έκπτωσης 24,47%, 5η κατετάγη η προσφορά της εταιρείας «...» με ποσοστό έκπτωσης 20,26%, 6η κατετάγη η προσφορά της εταιρείας «...» με ποσοστό έκπτωσης 16,40%, 7η κατετάγη η προσφορά της εταιρείας «...» με ποσοστό έκπτωσης 14,37%, 8η κατετάγη η προσφορά της εταιρείας «...» με ποσοστό έκπτωσης 12,40% και 9η κατετάγη η προσφορά της εταιρείας «...» με ποσοστό έκπτωσης 8,20%. Η ... Διαγωνισμού προέβη στον πλήρη έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής των διαγωνιζομένων, κατά τον οποίο διαπίστωσε ότι ο μέσος όρος του συνόλου των εκπτώσεων των προσφορών διαμορφώθηκε σε ποσοστό 20,19%. Ενόψει αυτού, η ... Διαγωνισμού θεώρησε ότι η προσφορά της προσφεύγουσας υπερέβαινε τον μέσο όρο έκπτωσης που

προσέφεραν οι διαγωνιζόμενοι κατά περισσότερες από δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες. Για τον λόγο αυτό με το υπ' αριθ. πρωτ. ... έγγραφο της κάλεσε την προσφεύγουσα να αιτιολογήσει την προσφορά της που τεκμαίρονταν ως ασυνήθιστα χαμηλή (κατ' άρθρο 88 παρ. 1 και 5α του Ν. 4412/2016). Η ... Διαγωνισμού συνήλθε εκ νέου, προκειμένου να αξιολογήσει την αιτιολόγηση της προσφεύγουσας, η οποία υπεβλήθη εμπροθέσμως στις 20-9-2024. Δυνάμει του από ... Πρακτικού ... η ... Διαγωνισμού εισηγήθηκε αφενός μεν τον αποκλεισμό της προσφεύγουσας από τον διαγωνισμό αφετέρου δε την ανάδειξη της παρεμβαίνουσας («...»), ως προσωρινού αναδόχου του Η ... της αναθέτουσας αρχής ενέκρινε, με την με αριθμό ... απόφασή της, το ανωτέρω Πρακτικό ... και ανέδειξε προσωρινό ανάδοχο του εν λόγω ... την προσφεύγουσα «...». Με την παρούσα προσφυγή, η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της ως άνω υπ' αριθ. ... απόφασης της ... της αναθέτουσας αρχής και ζητά την ακύρωσή της για τους λόγους και τις αιτίες που αναπτύσσονται στην προσφυγή της.

4. Ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου του (...), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α., της νομικής φύσης της δραστηριότητας που ο ... ασκεί ως αναθέτουσα αρχή και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, υπάγεται στις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016, η δε Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή **α)** έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, αφού η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ την 1^η.11.2024 και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 08.11.2024, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την άνω κοινοποίηση, **β)** ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 και είναι ψηφιακά υπογεγραμμένη και **γ)** κοινοποιήθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ από την προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Επιπλέον, η προσφεύγουσα, η οποία συμμετείχε στον διαγωνισμό, πλην όμως, η προσφορά της απορρίφθηκε από την αναθέτουσα αρχή, ασκεί την προσφυγή με πρόδηλο έννομο συμφέρον, επιδιώκοντας την

αποδοχή της προσφοράς της και εν συνεχεία την ανάληψη του επίδικου συμβατικού αντικειμένου.

6. Η αναθέτουσα αρχή προέβη στις 11.11.2024 στην κοινοποίηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής σε όλους τους συμμετέχοντες, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ.1σημ.α του ν.4412/2016 και το άρθρο 9,παρ.1,σημ.α του π.δ. 39/2017 προκειμένου να ασκήσουν ενδεχομένως το προβλεπόμενο δικαίωμα παρέμβασής τους.

7. Η παρεμβαίνουσα κατέθεσε στις 21.11.2024 εμπρόθεσμα, εντός δέκα ημερών από την άνω κοινοποίηση, την παρέμβασή της προς αντίκρουση των ισχυρισμών της προσφεύγουσας, ζητώντας τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης.

8. Με την με αριθμό 1993/2024 Πράξη της Προέδρου του 6ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της προσφυγής.

9. Η αναθέτουσα αρχή διαβίβασε μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εμπρόθεσμα, στις 21.11.2024,δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαπενθήμερης προθεσμίας από την κατάθεση της προσφυγής προς όλους τους συμμετέχοντες, τις απόψεις της, με τις οποίες ζητά την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής για τους εκεί αναφερόμενους λόγους.

10. Προς αντίκρουση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής, η προσφεύγουσα κατέθεσε εμπρόθεσμα στις 26.11.2024, εντός πενθημέρου από την κοινοποίησή τους, κατ' άρθρο 365 παρ. 1 εδ. τελευταίο του ν. 4412/2016, το από 25.11.2024 υπόμνημά της.

11. Σε συνέχεια των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων

346 και 360 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, και του άρθρου 3 του π.δ. 39/2017, είναι τύποις παραδεκτή και πρέπει να εξεταστεί στην ουσία της.

12. Στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 32 του ν. 4782/2021 ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Αν ο οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική ... 2. Οι εξηγήσεις της παρ. 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου ... β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων ... για την εκτέλεση του ..., γ) την πρωτοτυπία του, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 ... [υποχρεώσεις που απορρέουν από την περιβαλλοντική, εργατική και κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία], ε) ... στ) ... 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18. 4. ... 5α. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς

τον προσδιορισμό των οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. 6. Με απόφαση ... του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών ... μπορεί να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή ...». Εξ άλλου, οι διατάξεις του **άρθρου 4.1 περ. η'** της Διακήρυξης επαναλαμβάνουν κατά περιεχόμενο τις ρυθμίσεις του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, ορίζουν δε συγκεκριμένα τα εξής: «Ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, τεκμαίρονται οικονομικές προσφορές που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης ... Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Αν οι εξηγήσεις δεν γίνουν αποδεκτές, η προσφορά απορρίπτεται, ωστόσο δεν καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα ... ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα αναλυτικά αναφερόμενα στα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016. Η ... Διαγωνισμού ολοκληρώνει τη σύνταξη του σχετικού πρακτικού με το αποτέλεσμα της διαδικασίας, με το οποίο εισηγείται την ανάθεση της σύμβασης στον μειοδότη (ή τη ματαίωση της διαδικασίας) ... Η αποδοχή ή απόρριψη των εξηγήσεων των οικονομικών φορέων, κατόπιν γνώμης της ... Διαγωνισμού, η οποία περιλαμβάνεται στο ως άνω πρακτικό, ενσωματώνεται

στην απόφαση [έγκρισης της αναθέτουσας αρχής] ... Για την εξέταση των εξηγήσεων δύναται να συγκροτούνται και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας ...».

13. Από τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 συνάγονται τα εξής: Στις περιπτώσεις εφαρμογής των παραγράφων 1-3, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει, κατ' αρχήν, ευρεία διακριτική ευχέρεια να χαρακτηρίσει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, κατ' εκτίμηση, ιδίως, της απόκλισης της οικονομικής προσφοράς κάθε διαγωνιζομένου από την προϋπολογισθείσα δαπάνη του ..., αλλά και σε συνδυασμό με τις λοιπές υποβληθείσες οικονομικές προσφορές. Ως εκ τούτου, η έκταση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, την οποία υπέχει η αναθέτουσα αρχή σε περίπτωση που εκτιμά ότι η οικονομική προσφορά δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, είναι περιορισμένη και δεν υποχρεούται να προβεί σε διεξοδική ανάλυση της σύνθεσης κάθε προσφοράς, προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά. Η άσκηση της κατά τα ανωτέρω διακριτικής ευχέρειας υπόκειται, πάντως, σε δικαστικό έλεγχο ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της (βλ. ΣΤΕ 726/2022, 1425/2005, ΣΤΕ ΕΑ 10/2021, 208/2020, 164/2020, 12/2020 κ.ά.) και αντίστοιχα σε έλεγχο από την ΕΑΔΗΣΥ, κατόπιν άσκησης προδικαστικής προσφυγής. Περαιτέρω, όταν εφαρμοστέα είναι η παράγραφος 5α του αυτού άρθρου 88, τεκμαίρονται ως ασυνήθιστα χαμηλές οι προσφορές που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκππτώσεων των υποβληθεισών παραδεκτών προσφορών [ή ενδεχομένως και μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής]. Τόσο σε περίπτωση εφαρμογής των παραγράφων 1-3 όσο και όταν εφαρμόζεται η παράγραφος 5α, εάν η αναθέτουσα αρχή χαρακτηρίσει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, υποχρεούται να καλέσει τον διαγωνιζόμενο, του οποίου την προσφορά κρίνει ως ασυνήθιστα χαμηλή, προς παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων ως προς τη σύνθεση της προσφοράς του (βλ. ΣΤΕ 1555/2022, 726/2022, ΣΤΕ ΕΑ 10/2021, 208/2020, 164/2020, 12/2020 κ.ά.). Συνεπώς, προσφορά που φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή δεν απορρίπτεται αυτομάτως, αλλά πρέπει να ακολουθείται η προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 88 διαδικασία

ελέγχου, κατόπιν ακρόασης του προσφέροντος. Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον διαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα να εξηγήσει την τιμή ή το κόστος που προτείνει και να προσκομίσει τα αναγκαία δικαιολογητικά, τα οποία αποδεικνύουν ότι η προσφορά του είναι σοβαρή. Η σχετική πρόσκληση πρέπει να διατυπώνεται με σαφήνεια και να περιέχει συγκεκριμένο καθορισμό των επί μέρους στοιχείων της οικονομικής προσφοράς, που προκαλούν αμφιβολίες και χρήζουν αιτιολόγησης, προκειμένου να παρέχεται στον προσφέροντα η δυνατότητα να αποδείξει, κατά τρόπο πλήρη και λυσιτελή, τη σοβαρότητα της προσφοράς του ενόψει και των ειδικών περιστάσεων κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης. Προς αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς του ο διαγωνιζόμενος μπορεί να υποβάλει, πέραν από τις ενδεικτικώς αναφερόμενες στην παράγραφο 2 του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, όλες τις εξηγήσεις που κρίνει σκόπιμες, ενόψει της φύσης και των χαρακτηριστικών του ..., χωρίς οποιονδήποτε σχετικό περιορισμό, οφείλει δε να προσκομίζει τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τις παρεχόμενες εξηγήσεις. Η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει υπόψη για την αξιολόγηση της προσφοράς όλα τα κρίσιμα στοιχεία, που επικαλείται ο προσφέρων για να τεκμηριώσει ότι η προσφορά του, μολονότι εμφανίζεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλή, είναι αξιόπιστη και καθιστά δυνατή την ορθή εκτέλεση της σύμβασης. Εξ άλλου, η αναθέτουσα αρχή οφείλει, κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 88 [που αποδίδει το άρθρο 69 παρ. 3 της οδηγίας 2014/24], να αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες “σε συνεννόηση με τον προσφέροντα”, δηλαδή κατόπιν πραγματικού και ουσιαστικού διαλόγου με αυτόν, προκειμένου να αποσαφηνίζονται όλα τα επίμαχα στοιχεία της προσφοράς και η αναθέτουσα αρχή να δύναται να σχηματίσει πλήρη και σαφή εικόνα περί τούτων και να εκφέρει ασφαλή κρίση ως προς το παραδεκτό της οικονομικής προσφοράς. Κατά την αξιολόγηση από την αναθέτουσα αρχή των πληροφοριών που της παρέχει ο κληθείς προς τούτο διαγωνιζόμενος τηρούνται, επιπλέον, οι αρχές της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων, καθώς και της διαφάνειας και της αναλογικότητας. Η προσφορά απορρίπτεται μόνον εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται. Η ανωτέρω περιγραφόμενη ουσιαστική διαδικασία διαλόγου μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του προσφέροντος, προκειμένου να δοθεί στον τελευταίο η δυνατότητα να αποδείξει ότι η προσφορά του είναι σοβαρή, συνιστά

απαίτηση του ενωσιακού δικαίου, που αποσκοπεί στην αποτροπή αυθαίρετων εκτιμήσεων της αναθέτουσας αρχής και στη διασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των διαγωνιζομένων. Επομένως, η διαδικασία αυτή ολοκληρώνεται νομίμως μόνον εάν πληρούνται, σωρευτικώς, οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις, δηλαδή αφενός έχει χορηγηθεί στον προσφέροντα η δυνατότητα να αιτιολογήσει πλήρως και λυσιτελώς την προσφορά του ως προς όλα τα επίμαχα σημεία και αφετέρου η αναθέτουσα αρχή έχει διαμορφώσει ασφαλή κρίση ως προς το παραδεκτό της προσφοράς, κατόπιν αποσαφήνισης όλων των κρίσιμων στοιχείων που τη συνθέτουν. Η μη πλήρωση έστω και μίας εκ των ανωτέρω προϋποθέσεων καθιστά νομικώς πλημμελή τη διαδικασία ελέγχου της προσφοράς που φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή (βλ. ΣΤΕ 2128/2022, 1555/2022, 726/2022, 832/2021, 199/2021, πρβλ. ΣΤΕ 2181/2004, βλ. επίσης αποφάσεις ΔΕΕ της 10.9.2020 Tax-Fin-Lex [C-367/19], σκ. 30 επ.,κ.α

14. Με τον **πρώτο και δεύτερο** λόγους της προσφυγής προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα για τον λόγο ότι δεν τηρήθηκε η διαδικασία αιτιολόγησης υποβολής χαμηλής προσφοράς του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή δεν απέστειλε ειδική και ορισμένη πρόσκληση στην προσφεύγουσα ώστε η τελευταία να διευκρινίσει τα σημεία της προσφοράς που κατά την αναθέτουσα αρχή χρήζουν επεξήγησης. Ειδικότερα, προβάλλεται ότι από το λεκτικό της πρόσκλησης που έλαβε η προσφεύγουσα κλήθηκε σε εξήγηση της τιμής της προσφοράς της χωρίς να επισημαίνονται ποια συγκεκριμένα ποσοστά έκπτωσης ή κονδυλία γενικών εξόδων είναι αναγκαίο να αιτιολογηθούν. Επίσης, στην πρόσκληση δεν διευκρινίστηκε, αν η αιτιολόγηση αφορά το σύνολο των επί μέρους ποσοστών εκπτώσεων της προσφοράς της για όλες τις ομάδες ομοειδών εργασιών του τιμολογίου και του προϋπολογισμού ή για το σύνολο των κονδυλίων των γενικών εξόδων της, με προσδιορισμό, και στην περίπτωση αυτή, του είδους ενός εκάστου των προς αιτιολόγηση κονδυλίων. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η πρόσκληση που απευθύνθηκε στην προσφεύγουσα, δεν ήταν κατά την προσφεύγουσα αρκούντως σαφής, η απόρριψη της αιτιολόγησης της προσφοράς της έλαβε χώρα κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 88 παρ. 3 του ν. 4412/2016 στο βαθμό που η αναθέτουσα αρχή δεν ανέπτυξε διάλογο με την προσφεύγουσα προς διασάφηση της αιτιολόγησης που υπεβλήθη.

15. Από την επισκόπηση του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα: Η αναθέτουσα αρχή με το με αριθμό πρωτ. ... έγγραφό της, απηύθυνε πρόσκληση στην προσφεύγουσα και πρώτη στη σειρά μειοδοσίας με ποσοστό έκπτωσης 30,56% στο οποίο αναφέρονται τα εξής: «Στο πλαίσιο της σχετικής ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης ... του ... «...» προϋπολογισμού 400.000,00 € (με Φ.Π.Α. 17%), έχοντας υπόψη: - τον κατάλογο συμμετεχόντων κατά σειρά μειοδοσίας, ο οποίος αναρτήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ στις 04-09-2024, - την παράγραφο 4.1.η της διακήρυξης του διαγωνισμού, - τη σχετική κείμενη νομοθεσία και ειδικότερα το άρθρο 88 του Ν.4412/2016 και σε συνέχεια του από 05-09-2024 εγγράφου της ... Διαγωνισμού του ..., σύμφωνα με το οποίο προσφορές πάνω από 30,19 % θεωρούνται ως ασυνήθιστα χαμηλές και ζητείται εξήγηση της προσφερόμενης τιμής του οικονομικού φορέα: 1. ... με ποσοστό έκπτωσης 30,56 % παρακαλούμε, όπως υποβάλετε, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του υποσυστήματος του ΕΣΗΔΗΣ, εξήγηση της τιμής που προτείνετε στην προσφορά σας για το διαγωνισμό του ... του θέματος, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών, που αρχίζει από την επομένη της ημέρας αποστολής του παρόντος εγγράφου μέσω του ΕΣΗΔΗΣ.».

16. Μετά την θέσπιση με την παρ.5^α του ν.4412/2016 του ανωτέρω ορίου έκπτωσης, οι αναθέτουσες αρχές δεν διαθέτουν πλέον διακριτική ευχέρεια να εκτιμήσουν εάν μία προσφορά, που αποκλίνει κατά 10% από τον μέσο όρο των εκπτώσεων των λοιπών παραδεκτών προσφορών του διαγωνισμού εμφανίζεται κατ' αρχήν ως ασυνήθιστα χαμηλή, αλλά υποχρεούνται, κατά δεσμία αρμοδιότητα, πλέον, να καλέσουν τον εν λόγω προσφέροντα για παροχή εξηγήσεων επί της προσφερθείσας τιμής (ΑΕΠΠ 508/2022). Και ναι μεν εξακολουθούν να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις του άρθρου 88 ν. 4412/2016, σχετικά με την παροχή εξηγήσεων από τους οικονομικούς φορείς και την αξιολόγηση αυτών από τις αναθέτουσες αρχές, **ωστόσο**, ενόψει της δέσμευσης της αναθέτουσας αρχής από την προαναφερθείσα διάταξη της παρ. 5^α του άρθρου 88 ν. 4412/2016, η πρόσκληση με την οποία καλούνται το πρώτον οι οικονομικοί φορείς να αιτιολογήσουν την προσφορά τους λόγω της απόκλισής της κατά ποσοστό ανώτερο του 10% από τις λοιπές παραδεκτές

προσφορές, δεν απαιτείται να εξειδικεύεται περαιτέρω, αφού δεν εμπεριέχει οπωσδήποτε εκτίμηση της αναθέτουσας αρχής περί του κατ' αρχήν ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα της προσφοράς τους ούτε αποτυπώνει συγκεκριμένες αμφιβολίες της επί των στοιχείων της οικονομικής προσφοράς, αλλά εκδίδεται δυνάμει της ανωτέρω διάταξης κατ' ενάσκηση δέσμιας αρμοδιότητας. Εν όψει των ανωτέρω, και λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας στο σύνολό της έχει απόκλιση σε ποσοστό 10,37% (πάνω από το επιτρεπόμενο όριο του ποσοστού 10%), νομίμως, η αναθέτουσα αρχή απηύθυνε την ανωτέρω πρόσκληση με γενικό περιεχόμενο, προκειμένου η προσφεύγουσα να αιτιολογήσει το σύνολο των στοιχείων που συνθέτουν την προσφορά της (ΣτΕ 1555/2022 σκ. 13). Περαιτέρω, η ανωτέρω (σκ.13) περιγραφόμενη ουσιαστική διαδικασία διαλόγου μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του προσφέροντος, προκειμένου να δοθεί στον τελευταίο η δυνατότητα να αποδείξει ότι η προσφορά του είναι σοβαρή, συνιστά απαίτηση του ενωσιακού δικαίου, που αποσκοπεί στην αποτροπή αυθαίρετων εκτιμήσεων της αναθέτουσας αρχής και στη διασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των διαγωνιζομένων. Ωστόσο, οι διατάξεις του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 δεν έχουν την έννοια ότι η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται, άνευ ετέρου, να καλεί κατ' επανάληψη τον προσφέροντα να διευκρινίζει, επεξηγεί και συμπληρώνει τα τυχόν ελλιπή στοιχεία της αιτιολόγησης της προσφοράς του.· Η αναθέτουσα αρχή, εφόσον αιτιολογεί πλήρως την κρίση της, ότι η ελεγχθείσα προσφορά είναι αναμφίβολα ανεπαρκής, τερματίζει νομίμως τη διαδικασία διαλόγου με τον τελευταίο, χωρίς να υποχρεούται σε περαιτέρω κλήση του για υποβολή πρόσθετων διευκρινίσεων (βλ. ΣτΕ 292/2024, 2128/2022, 1555/2022). Κατόπιν αυτών οι πρώτος και δεύτερος λόγοι της προσφυγής είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

17. Με τον τρίτο λόγο της προσφυγής προβάλλεται ότι η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης (η οποία υιοθέτησε τη σχετική εισήγηση της ... Διαγωνισμού) σχετικά με τις επιμέρους εργασίες δεν είναι νόμιμη. Ειδικότερα: Η προσφεύγουσα, ανταποκρινόμενη στην ανωτέρω πρόσκληση, υπέβαλε εμπροθέσμως στις 20.09.2024 την αιτιολόγηση της προσφοράς της στην οποία περιλαμβάνεται: **(α)** αναλυτικός πίνακας κοστολόγησης ολόκληρου του ... κατά

ομάδες και κατά άρθρο Προϋπολογισμού της Μελέτης (Α.Τ. 1 έως 111) (π.χ. ομάδα 1^η: ... , ομάδα 2^η: ..., ομάδα 3^η: ..., ομάδα 4^η: ..., 5. ... 6. ... 7. ..., 8. ... **(β)** συγκεντρωτικός πίνακας προϋπολογισμού προσφοράς **(γ)** αιτιολόγηση του ανακύπτοντος ποσού κέρδους της προσφεύγουσας **(δ)** παραρτήματα που περιέχουν, μεταξύ άλλων, τις προσφορές των ... για την τεκμηρίωση των τιμών και του κόστους.

18. Η ... του διαγωνισμού προέβη στον έλεγχο της έκθεσης αιτιολόγησης μετά των συνημμένων αυτής δικαιολογητικών και συνέταξε το Πρακτικό ... σύμφωνα με το οποίο εισηγήθηκε την **απόρριψη** της αιτιολόγησης της προσφεύγουσας ως μη ικανοποιητική για τους εξής λόγους: (i) τα προσφερόμενα ... δεν εκπληρώνουν τις προδιαγραφές όπως προκύπτουν από τα συμβατικά τεύχη του διαγωνισμού, (ii) δεν υπολογίστηκαν τα δώρα Χριστουγέννων, Πάσχα και επιδόματος αδείας στο μισθολογικό κόστος του επί τόπου μηχανικού, γεγονός που υποχρεώνει την αναθέτουσα αρχή κατά δέσμια αρμοδιότητα σε απόρριψη της αιτιολόγησης της προσφοράς σύμφωνα με το άρθρο 88 παρ. 3 εδ. 2 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, ως προς τα επιμέρους στοιχεία της αιτιολόγησης της προσφοράς της προσφεύγουσας, η ... διαγωνισμού διαπίστωσε τα εξής: **(α)** Ως προς τις εργασίες του άρθρου Α.Τ. 63 που αφορά στην ... αναφέρονται τα εξής: «Από την επισυναπτόμενη προσφορά της ... διαπιστώνεται ότι ο προσφέρων το ... , χωρίς να λάβει υπόψη τα ... που απαιτούνται». **(β)** Ως προς τις εργασίες του άρθρου Α.Τ. 73 που αφορά στην ... αναφέρονται τα εξής: «...Η προσφορά της ... αναφέρεται σε ... που διαφέρει από το ζητούμενο, τουλάχιστο στα εξής:- ...». **(γ)** Ως προς τις εργασίες του άρθρου Α.Τ. 79 που αφορά στην ... αναφέρονται τα εξής: «...Η προσφορά της ... αναφέρεται σε ... που διαφέρει από το ζητούμενο τουλάχιστο στα εξής:- ... », **(δ)** Ως προς τις εργασίες του άρθρου Α.Τ. 107 που αφορά στην ... αναφέρονται τα εξής: «...». **(ε)** Ως προς τις εργασίες του άρθρου Α.Τ. 108 που αφορά στο ... , αναφέρονται τα εξής: «Η προσφορά του ... αναφέρεται σε ... που δεν ικανοποιεί τα παραπάνω». **(στ)** Ως προς τις εργασίες του άρθρου Α.Τ. 109 που αφορά στην ... αναφέρονται τα εξής: «Η προσφορά του ... αναφέρεται σε ... και όχι σε ... επιπλέον δεν ικανοποιούνται αρκετά χαρακτηριστικά από τα παραπάνω». **(ζ)** Ως προς την ... αναφέρονται τα εξής: «.. δεν υπολογίζεται το κόστος για τις

απαραίτητες ... , καθώς και η εργασία της ... Η προσφορά του ... περιλαμβάνει μόνο τις ...». Ως προς την υποομάδα των ... γίνεται δεκτή η τιμή της μελέτης χωρίς καμία αιτιολόγηση και ανάλυση της προσφοράς.**(η)** Ως προς το κόστος των ... που δηλώνονται, η ... του διαγωνισμού αναφέρει: «Η παράλειψη συμπερίληψης στην προσφορά των δώρων (Χριστουγέννων και Πάσχα) καθώς και του επιδόματος αδείας, τα οποία συνιστούν ρυθμίσεις δημοσίας τάξης, καθιστούν άκυρη αυτή λόγω παραβίασης των διατάξεων της κείμενης εργατικής νομοθεσίας και περαιτέρω, υποχρεώνουν, την αναθέτουσα αρχή, κατά δέσμια αρμοδιότητα να απορρίψει τη σχετική αιτιολόγηση, σύμφωνα με όσα ρητώς προβλέπονται στο άρθρο 88 παρ. 3 του Ν. 4412/2016. (ΑΕΠΠ, Απόφαση 1849/2021)».

19. Κατόπιν των ανωτέρω διαπιστώσεων η αναθέτουσα αρχή απέρριψε την προσφορά της προσφεύγουσας, αφού δέχθηκε ότι η αιτιολόγηση της προσφοράς της δεν είναι ικανοποιητική, καθόσον από τα προσκομισθέντα στοιχεία και εξηγήσεις δεν προέκυψε η δυνατότητα της προσφεύγουσας να διασφαλίσει την ποιοτικά αναμενόμενη, καθώς και ποσοτικά επαρκή παροχή των υπηρεσιών. Περαιτέρω, δέχτηκε ότι η αιτιολόγηση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς απαιτεί την παράθεση συγκεκριμένων στοιχείων και αποδεικτικών εγγράφων και όχι γενικόλογων αναφορών και απλή μνεία τελικών ποσών, όπως εν προκειμένω, χωρίς ανάλυση του τρόπου υπολογισμού τους. Τέλος, έκρινε ότι η παράλειψη συμπερίληψης στην προσφορά της προσφεύγουσας, δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς και επιδόματος αδείας, τα οποία συνιστούν ρυθμίσεις δημόσιας τάξης, καθιστούν την προσφορά της άκυρη λόγω παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας και υποχρεώνουν την αναθέτουσα αρχή να απορρίψει τη σχετική αιτιολόγηση, σύμφωνα με την οποία τα σχετικά κονδύλια καλύπτονται από το ποσόν των 7.000 ευρώ το οποίο η προσφεύγουσα είχε προσθέσει στην αιτιολόγηση της προσφοράς της για πιθανές δαπάνες που δεν είχαν υπολογισθεί ή είχαν υπολογισθεί εσφαλμένα (επί έλαττον).

20. Ως προς τα ανωτέρω η **προσφεύγουσα** αντιτείνει ότι «...ακόμη και σε αυτή την περίπτωση που αποδεχτούμε, σε όλα τα άρθρα για τα οποία η ... Διαγωνισμού έκρινε με το ... Πρακτικό της ότι η αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς μας ήταν ελλιπής, τις τιμές της μελέτης χωρίς καμία έκπτωση, το επιπρόσθετο κόστος που προκύπτει για την εταιρία μας καλύπτεται από το ποσό των 7.000,00€, υπολογίζοντας την προκύπτουσα διαφορά μεταξύ συνολικής δαπάνης προϋπολογισμού και τιμής αιτιολόγησης σε 6.747,95€. Συγκεκριμένα:

-Α.Τ.63: ... (...

192,87€-61,50 € = **131,37€**)

-Α.Τ.73: ... (...)

1.356,12€-720 € = **636,12€**

-Α.Τ.79: ... 189,76€-25,92 € = **163,84€**

-Α.Τ.107: ... (...) (Στο παρών άρθρο συμπεριλαμβάνονται και τα ...)

3.075,65€-1.111,12 € = 1.964,53€

-Α.Τ.: 108: ... (...)

Ποσότητα προϋπολογισμού: 1 τεμ

Τιμή μονάδος μελέτης: 1.009,61€ (Στο παρών άρθρο συμπεριλαμβάνονται και τα ...)

1.009,61€-128,21 € = 971,40€

-Α.Τ.:109: ... (Στο παρών άρθρο συμπεριλαμβάνονται και τα ...)

1.818,84€-769,24 € = 1.049,60€

-Δώρα ... 1.831,09€

Σύνολο: 6.747,95€.

Συμπερασματικά, κατά την προσφεύγουσα, όλες οι ανωτέρω παρατηρήσεις της ... Διαγωνισμού, που καταχωρήθηκαν στο ... πρακτικό της, εν συνεχεία δε αποτέλεσαν τους λόγους αποκλεισμού της με την προσβαλλομένη απόφαση, ουδεμία μεταβολή προκαλούν στις δαπάνες της για την ..., σύμφωνα με την αρχική της κοστολόγηση, και, επομένως, στην αιτιολόγηση της προσφοράς μας, η οποία εγγυάται την ορθή, ... και εμπρόθεσμη ολοκλήρωση του ...

21. Η **παρεμβαίνουσα** ισχυρίζεται ότι το συνολικό κόστος της προσφοράς της προσφεύγουσας ανέρχεται, σύμφωνα με την αιτιολόγησή της, σε

121.754,18 ευρώ, ενώ το πρόσθετο κόστος που προκύπτει σύμφωνα με τους δικούς της (της παρεμβαίνουσας) υπολογισμούς ανέρχεται σε 11.128,81 ευρώ.

22. Η αναθέτουσα αρχή **με τις απόψεις της** ως προς τους πρώτο και δεύτερο λόγους επαναλαμβάνει τις αρχικές θέσεις της, παραθέτοντας σχετική νομολογία. Περαιτέρω, ως προς τον **τρίτο** λόγο της προσφυγής αναφέρει ειδικότερα τα εξής: Για το **A.T 63** επισημαίνει ότι τα πρόσθετα ... που χαρακτηρίζονται στην προσφυγή ως «μικρούλικά πολύ μικρού κόστους» συμμετέχουν στο άρθρο με μεγαλύτερη αξία από τα κύρια ... αφού κοστίζουν 129,30 δηλ. **προκύπτει αύξηση 210%**. Για το **A.T.73** διαπιστώνει ότι το προσφερόμενο ... αποκλίνει από το ζητούμενο στο άρθρο της μελέτης, επιβεβαιώνοντας ότι ορθά έκρινε η ... του διαγωνισμού ότι το προσφερόμενο ... -...». Επιπλέον, δε, στα συνημμένα έγγραφα της προσφυγής(ως σχετ.2) το εγχειρίδιο προδιαγραφών των ... αναφέρεται σε διαφορετικό ... το οποίο δεν είναι της εταιρείας ..., αλλά της ... το οποίο έχει ... αντί των ζητούμενων Για τα AT 79, 107, 108 και 109 η αναθέτουσα αρχή επισημαίνει, ότι από τις προσκομισθείσες με την αιτιολόγηση προσφορές ..., προκύπτει ότι από τα προσφερόμενα από την προσφεύγουσα ... και ... δεν καλύπτουν τις τιθέμενες στα αντίστοιχα άρθρα Τιμολογίου απαιτήσεις, αλλά αποκλίνουν ουσιωδώς από αυτές. Ειδικότερα: Για το **AT 79,** πέραν των διαπιστώσεων της ... του διαγωνισμού, στα συνημμένα έγγραφα της προσφυγής(σχ.3) παρουσιάζονται τιμές για διαφορετικά ... με διαφορετικούς ... Αν και κανένα από τα τρία αυτά ... δεν ικανοποιεί την ζητούμενη ... , φαίνεται ότι ο προσφέρων(ενν.η προσφεύγουσα) προσπαθεί να αλλάξει εκ των υστέρων την αιτιολόγηση για το συγκεκριμένο άρθρο. Για το **AT 107** η προσφορά του ... αφορά στην ... **.Η διαφορά αυτή είναι τεράστιας σημασίας και εύκολα διακριτή από ...** Επίσης κατά την αιτιολόγηση έγινε σύγχυση των ... , αφού αντί για ... προσφέρθηκε ... δηλαδή ... κατά ... Επιπλέον, στα συνημμένα έγγραφα της προσφυγής (σχ.4) παρουσιάζεται νέα προσφορά, η οποία όμως δεν αφορά σε καμμία περίπτωση ... Απ'ότι φαίνεται .η προσφεύγουσα προσπαθεί να αλλάξει εκ των υστέρων την αιτιολόγηση για το

συγκεκριμένο άρθρο, προσκομίζοντας νέα προσφορά με νέες τιμές και προσπαθώντας να σχετίσει τα ... ,που όμως καμμία σχέση δεν έχουν.Για το **A.T.108** πέραν των αναφερομένων από την ... του διαγωνισμού, στα συνημμένα της προσφυγής (σχετ.4)παρουσιάζεται νέα νέα τιμή για το ... και γίνεται προσπάθεια αλλαγής εκ των υστέρων της αιτιολόγησης για το συγκεκριμένο άρθρο. **Για το AT 109** η προσφορά του ... αναφέρεται σε ... **Η διαφορά αυτή είναι τεράστιας σημασίας και εύκολα διακριτή για έναν ...** Επίσης ,κατά την αιτιολόγηση έγινε σύγχυση των ... αφού αντί για ... προσφέρθηκε ... δηλαδή ... κατά ... Απ'ότι φαίνεται, προσφεύγουσα προσπαθεί να αλλάξει εκ των υστέρων την αιτιολόγηση της για το συγκεκριμένο άρθρο, προσκομίζοντας νέα προσφορά με νέες τιμές και προσπαθώντας να σχετίσει τα ... ,που όμως καμμία σχέση δεν έχουν μεταξύ τους.

23. Κατόπιν των ανωτέρω, επί των εκατέρωθεν προβαλλόμενων αιτιάσεων στο πλαίσιο του **τρίτου** λόγου της προσφυγής γίνονται δεκτά τα ακόλουθα: Κατ' αρχάς, η αναθέτουσα αρχή δεν αντικρούει τις αιτιάσεις και τους οικονομικούς υπολογισμούς της προσφεύγουσας, σύμφωνα με τους οποίους η προσφορά της δεν καθίσταται ζημιογόνος, ακόμη και στην περίπτωση που συνυπολογισθούν τα ποσά που κατά την αναθέτουσα αρχή έχουν υποκοστολογηθεί ή παραλειφθεί, διότι η προσφεύγουσα στην αιτιολόγησή της αναφέρει ρητώς ότι θα διαθέσει το ποσό των 7.000,00€ για κάλυψη παρόμοιων απρόβλεπτων δαπανών. Επομένως, ως προς το σημείο αυτό, η κρίση της αναθέτουσας δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη, κατ' αποδοχή των οικείων αιτιάσεων της προσφεύγουσας. Τούτο, καθώς η αναθέτουσα αρχή όφειλε να διατυπώσει ασφαλή και βεβαία κρίση, απαντώντας στους ειδικούς ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, ότι η υποκοστολόγηση και οι ελλείψεις στην αιτιολόγηση, που υπέβαλε, την καθιστούν ζημιογόνο. Όφειλε, δηλαδή, η αναθέτουσα αρχή, ενόψει των ισχυρισμών της προσφεύγουσας, να αθροίσει το κόστος των επιμέρους Α.Τ., ως προς τα οποία υφίστανται υποσκοπολήσεις ή ελλείψεις, με το κόστος ... του ... που προκύπτει από την αιτιολόγηση της προσφεύγουσας και να οδηγηθεί σε συμπέρασμα επισφαλούς και ζημιογόνου οικονομικής προσφοράς, το οποίο δεν έπραξε. Ωστόσο, η αναθέτουσα αρχή με την

προσβαλλόμενη απόφαση, όπως συμπληρώνεται με τις απόψεις της, διαπιστώνει συγκεκριμένες **ουσιώδεις αποκλίσεις των ...** που η προσφεύγουσα προσφέρει, οι οποίες (αποκλίσεις) αποδεικνύονται από τα τιμολόγια των ... της προσφεύγουσας, που προσάγονται στο πλαίσιο της αιτιολόγησης. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή, κρίνοντας ότι τα υποβληθέντα στοιχεία από την προσφεύγουσα κατά την αιτιολόγηση της δεν εξηγούν με ικανοποιητικό τρόπο την προσφερόμενη τιμή και παράλληλα, με τους προσφερόμενους όρους, εγκυμονεί κίνδυνος για την προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης αλλά και μη συμμόρφωση με τις τεχνικές προδιαγραφές της Μελέτης, αιτιολόγησε επαρκώς την κρίση της περί απόρριψης της προσφοράς της προσφεύγουσας. Ενόψει αυτού, ο **τρίτος** λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί, κατ' αποδοχή των αιτιάσεων της αναθέτουσας αρχής και της παρεμβαίνουσας.

24. Κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί σύμφωνα με όσα διαλαμβάνονται στο σκεπτικό της παρούσης και να οριστεί η κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου, κατά άρθρο 363 του ν. 4412/2016.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή σύμφωνα με το σκεπτικό.

Δέχεται την παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 18.12.2024 και εκδόθηκε στις 07 Ιανουαρίου 2025 στην Αθήνα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΛΕΝΗ ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΜΙΡΤΖΗΟΓΛΟΥ
α.α. ΣΑΒΒΑΣ ΜΑΚΡΙΔΗΣ